

Alakuló közgyűlési megnyitó*

Mélyen tisztelt Alakuló Közgyűlés!
Kedves Tagtársak!

Üdvözlöm mindnyájukat egyenként, mint ismerős vagy ismeretlen tagtársakat, üdvözlöm megjelent vendégeinket és üdvözlöm önöket együtt, mint a Magyar Csillagászati Egyesület Alakuló Közgyűlését.

Köszönöm, hogy eljöttök és jelenlétükkel tekintélyt és ünnepi külsőt adnak a gyűlésnek, amely, hiszem, nevezetesen napja a Magyar Csillagászati Egyesületnek és hinni merem, hogy jelentős eseménye a magyar művelődés ügyének is.

Köszönet mindazoknak, akik ezt a gyűlést előkészítették és megrendezték.

Köszönöm mindnyájunk nevében a Magyar Általános Hitelbank vezetőségének, hogy Alakuló Közgyűlésünknek meleg otthont adott.

Megnyitó beszédemben lényegét akarom adni törekvéseinknek és rámutatok azokra a körülményekre, amelyek egyesületünk megalakulását szükségessé tették. Lelkesedni érte, áldozatot hozni és dolgozni érte teljes szívvel csak akkor lehet, ha meg vagyunk győződve jelentőségéről.

Az egyesület célja, hogy megismertesse a csillagászat és a vele rokon tudományok eredményeit és törekvéseit. E szürke szavak mögött mélyes tartalom van és az a célunk, hogy azt hozzuk felszínre.

Tudatosá akarjuk tenni az emberek előtt azokat a tényeket, amelyek a Világegyetemnek ismereteink szerint alaptényei. Rá akarunk mutatni azokra az erőkre, amelyek keresztül-kasul hálózják a Világegyetemet és hatása alatt áll az egész földi élet.

A világtörténelem egyik legforrongóbb korszakának vagyunk a gyermekei. Ami tár-

sadalmi és gazdasági téren történik szerte a világon, olyan méretű, aminél csak a tudományos megismerés forradalma nagyobb. Ennyi csodát, mint most évtizedek alatt, azelőtt évezredek alatt sem termelt a technika. Ma esztendőik alatt több új megismerés birtokába jutunk, mint máskor évszázadok alatt.

Minden fizikai borzalma mellett meg kell látnunk ennek a kornak véres vajudásában is egy kibontakozó új szellemi korszak hajnalát. Büszkén vállalva a nehézségeket, örülünk kell, hogy ennek a kornak gyermekei lehetünk.

Amellett, hogy az anyag zártnak hitt kapui megnyílnak s az atom roppant energiáit lehet felszabadítani az emberiség javára, még más csodák is történhetnek. Oldódik a zár, amely eddig úgy látszott visszavonhatatlanul zárta el a lehetőséget, hogy a földi világot testben is elhagyhassuk. A szellem előtt már rég kinyílt látóhatár most a test számára is megnyílhat, oly kilátásokat nyitva meg előttünk, amelyekről eddig csak regényíróink álmodtak.

Önmagában is fenséges gondolat, hogy a Világegyetemnek, a mikrokozmosznak széles kapui csak akkor nyílnak meg az ember előtt, ha az atomok világának, a mikrokozmosznak kulcsát megtaláltuk. Mert a Világegyetembe röplő űrhajó energiáját csak az atom belső energiája szolgáltathatja.

Elcsépelet közhely, hogy minden földi élet a Naptól kölcsönzött energiából táplálkozik, de ennek a megszokott szólásnak tartalmát kevesen gondolták még végig magukban minden következményeivel együtt.

Rájöttünk, hogy mindaz, amit a primitív népek intuitíve éreztek és fejeztek ki a Nap és az égtestek imádatában, ma tudományos valóság.

A modern tudomány az anyag vizsgálata közben rájött arra, hogy az egész világegyetem energiakészletének jó része a láthatatlan atom belsejében van elrejtve. Az egész élet az

* A Magyar Csillagászati Egyesület 1946. november 11-i alakuló közgyűlésén elmondta Dr. Kulín György.

mérje, nem pedig más relatív értékekhez viszonyítva. Az ilyen szemlélet tudhat reálisan számolni az emberrel és a Föld értékeivel és csak ez nem tulajdonít sem kisebb, sem nagyobb jelentőséget a dolgoknak, mint ami megilleti őket.

Ha kevés ilyen ember lenne, kevés emberre számíthatnánk, de tapasztalatból tudom, hogy sokkal többen vannak, mint gondolnánk. Éppen azért, mert az embereknek ez az osztályozása nem azonos a társadalmi osztályokkal és az egyének politikai állásfoglalásával, nem lehet kiválasztott osztály, amelyet előnyben akarunk részesíteni, mindenkiben az ismeretekre és az igazságra vágyó embert látjuk. Tagjainkul fogadunk szívesen mindenkit, bármi legyen a foglalkozása, vagy becsületesen vallott politikai állásfoglalása.

Az eszközöket, amelyekkel célunkat el akarjuk érni, világosan felsorolja a megtárgyalandó alapszabály. Munkatervünkről a tárgysorozat 12. pontjában számolok majd be.

Tudjuk jól, hogy a törekvések igazi értékét nagyon sokszor nem a külső megjelenési forma, hanem a törekvéseket mozgató szellem adja. Az a szellem, amely ezt az egyesületet létrehozta és működésében irányítja, az emberiség forró szeretetéből fakadt. Azt akarjuk, hogy a mindennap gondja ne kösse egészen gúzsba lelkünket, szakítsunk néha időt arra is, hogy a földön kívüli világra tekintsünk, mert igazi szerepünket itt a Földön is csak úgy ismerhetjük meg helyesen, ha megtaláljuk valóságos helyünket a teremtett világban.

Ennek a célnak annyi szépsége van, hogy megvalósítására olyan palotát kellene emelni, amelynek falai a Föld legdrágább ékköveiből készülnek, de mi megelégszünk olyannal is, ami egy lerombolt város törmelékeiből épül fel. Ha nem lesz olyan szép, mint a gondolat, amely létrehozta, csak az örök embert példázza, akit az Isten a maga képére és hasonlatosságára teremtett, és az emberből sokszor nagyon nehéz volna alkotójára ismerni.

A mi célunk a Világegyetem törvényeinek, jelenségeinek feltárása. Csillagokról, bolygókról, Holdról, Napról és egyebekről

beszélünk, de mindezekről sokkal kötetlenebb formában, mint a szakcsillagászat. A szaktudomány eredményeihez való szigorú ragaszkodással ugyan, de abból a szempontból is, hogy a Világegyetem és az emberi élet minden vonatkozását is fel akarjuk tárni.

Egy korabeli tagsági igazolvány Kulin György ügyvezető elnök és Deák András elnök aláírásával

A munka sokfelé ágazó lesz. Nehéz lenne abban felismerni valami fenségesen szépet, ha valaki görög ábécét tanul, hogy felismerje a csillagokat, a másik, aki éppen tükröt készít távcsövéhez, füléig vörösrre van kenve fényező anyagtól; a harmadik fűr és farag, hogy napórárt készítsen; a negyedik a napfoltokat számlálja és rajzolja; ismét más a Hold hegyeinek és krátereinek nevét tanulmányozza – ha mindez külön-külön nem is –, de mindez együtt és mindezeknek mozgató motívuma, a Világegyetem megismerésének vágya úgy festi széppé az egészet, mint a festővásznon elhelyezett festékcsomókat a művész teremtő gondolata.

Otthont akarunk építeni az Egyesületnek, bemutató csillagvizsgálót a város belsejében, hogy a közönség és a tanuló ifjúság felé minél eredményesebben végezhessük munkánkat. Munkánkat a népművelés és az iskolai oktatás céljára készséggel felajánljuk és az idegenforgalom vonzó intézményévé kívánjuk tenni. Az ismeretek terjesztése

önmagában sem öncél, de ezen felül azt akarjuk, hogy a magyar szakcsillagászatot, hazánk egyetlen csillagvizsgálóját a korszerű követelményeknek megfelelő műszerek beszerzéséhez hozzásegítsük és erre tagjaink és a társadalom pártfogó támogatását megszerezzük.

Ha minden megvalósul, életem egyik legkedvesebb terve ölt testet, amiért oly szívesen áldoztam eddig is munkát és lelkem legjavát. Adja mindenki önmaga legjavát ennek a célnak megvalósítása érdekében. Legyen ez a hozzájárulás a pusztá lelkesedés és tagok toborzása, önként vállalt szellemi vagy fizikai munka, alapítvány készpénzben, vagy az épülethez és a berendezéshez szükséges nyersanyag, pártoló tagság anyagi kötelezettségének vállalása, vagy az egyszerű tagsága. Legyen ez az intézmény ezrek áldozat készségéből emelt otthona a megismerésnek. Többet ér majd mindmegannyiunk szemében, ha benne járva magunkénak is tudjuk érezni, mintha felépítését intézményesen rendelték volna el.

Az Egyesület Előkészítő Bizottsága két hónap óta foglalkozik az Egyesület ügyeivel. A szabadegyetemi előadásaim alkalmával beszámoltam a fejleményekről és ismertettem a Fővárossal folytatott tárgyalásaink eredményeit. A bemutató csillagvizsgáló számára a tabáni dombon lévő Czako utcai elemi iskola maradványait kértük. Úgy látuk, hogy az alakuló közgyűlésünkön beszámolhatok a tárgyalások örömdetes eredményéről, de jelenleg még nem öltött az ügy konkrét formát, hogy befejezett tényként ide hozhatnám. Elmarad még egyelőre az a terv is, hogy Egyesületünk alapokmányában, e közgyűlés jegyzőkönyvében név szerint megköszönjem azoknak megértő támogatását, akik ebben az ügyben mellettünk voltak, de nem mulaszthatom el legalább név nélkül megemlíteni számos városházi vezető megértő támogatását, akiknek a leghálásabb köszönettel tartozunk. Az ügy oly jól halad, hogy valamilyen formában mindenképpen lehetőség nyílik a terv megvalósítására. És azt hiszem, hogy az eredményekről más úton nemsokára beszámolhatok.

Örömmel számolok be arról, hogy már most, az Egyesület hivatalos megalakulása pillanatában tagjaink száma több mint 400. Már eddig hat vidéki, illetve pestkörnyéki városban alakult helyi csoport és több más helyen kilátás van a helyi csoport megalakulására.

A kibocsátott felhívásra a mai napig többen jelentették be alapító és pártoló tagságukat.

Ezenkívül többen vállalták a rendes tagsági díj kétszeres, háromszoros összegének fizetését és számosan fizettek a rendes tagságon felül kisebb adományokat.

Köszönetünket fejezzük ki ezúton is mindazoknak, akik az egyesületi célok megvalósításának nélkülözhetetlen anyagi feltételeinek megteremtésében áldozatkészségükkel segítségünkre siettek.

Céljaink megvannak, megvalósításukra sok szép tervünk van és mielőtt azokhoz hozzáfoghatnánk, az anyagi alap megteremtése elsőrendű alapfeltételként jelentkezik. Ehhez mindnyájunk közös munkájára van szükség.

Minden megjelent és távollevő tagunkat és mindenkit, akik ezután jelentik be csatlakozásukat, kérem, fogadja el azokat a célokat, amelyeket kitűztünk s a rendelkezésükre álló eszközökkel álljanak mellénk azok megvalósítása érdekében.

Felteszem tehát a kérdést, amelyre adott helyeslő válasz az Egyesület formális megalakulását mondja ki:

Akarják-e az alakuló közgyűlés megjelent tagjai a Magyar Csillagászati Egyesület megalakulását?

A kinyilvánított beleegyező akarat alapján a Magyar Csillagászati Egyesület megalakulását ezennel bejelentem.

Kulin György

